

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)

SSN Barbara Skoczowska

SSN Paweł Wiliński (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku **D. M.**

o wznowienie postępowania

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 kwietnia 2022 r.

zażalenia wnioskodawcy

na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 grudnia 2021 r., sygn. akt III KO 75/21 o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania wobec jego oczywistej bezzasadności,

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k.

postanowił:

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2021 r. do Sądu Najwyższego wpłynął, przekazany przez Sąd Apelacyjny w (...), wniosek skazanego D. M. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 30 września 2020 r., sygn. akt II AKa (...), zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 2 października 2019 r., sygn. akt II K (...).

Jako podstawę wniosku D. M. wskazał art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., zaś w jego uzasadnieniu wskazał na pisemne oświadczenie przebywającego z nim w

jednej celi G. F. z dnia 2 października 2020 r., z którego ma wynikać, że we wrześniu 2002 r. widział on A. J., co zdaniem wnioskodawcy wskazuje, że żyła ona jeszcze w tym okresie i trudniła się nierządem. Ponadto podniósł, że zaniechano przesłuchania świadków „K. i A.”, których nazwisk nie zna, a którzy są zdaniem D. M. jednymi z podejrzanych o dopuszczenie się zabójstwa i ukrycia zwłok A. J., jako że zostali skazani za sutenerstwo i handel ludźmi, a także doprowadzili swoich sąsiadów do nerwicy, czego efektem było opuszczenie przez nich mieszkania, a jednocześnie byli oni najemcami lokalu przy ul. T. w D. po opuszczeniu przez wnioskodawcę w/w lokalu. D. M. zakwestionował również zaniechanie dopuszczenia z urzędu dowodu z opinii biegłego sądowego, który określiłby datę zgonu z podaniem czasu „realnego zgonu” A. J.. W konkluzji skarżący wniósł o wznowienie prawomocnie zakończonego postępowania.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 22 grudnia 2021 r., sygn. akt III KO 75/21, na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, wobec jego oczywistej bezzasadności.

Zażalenie na przedmiotowe postanowienie złożył wnioskodawca. Wskazał w nim, że w niniejszej sprawie istnieją powody by wznowić postępowanie, albowiem możliwe jest, iż do stwierdzenia rozerwania łańcucha poszlak prowadzących do wydania prawomocnego wyroku wobec wnioskodawcy mogłoby prowadzić przyjęcie, że G. F. spotkał w 2002 r. kobietę, którą z opisu wyglądu wnioskodawca rozpoznaje jako pokrzywdzoną A., a zatem wnioskodawca nie mógł popełnić przypisanego mu czynu. Wskazał nadto, na inne możliwe scenariusze wydarzeń, w których rzeczywistymi sprawcami przypisanego mu czynu mogły być inne osoby, tj. wg. jednej z wersji „K. i A.” zaś zgodnie z drugą K. H., ówczesna konkubina wnioskodawcy. Wnioskodawca wskazał też, że pojawiła się nowa okoliczność w sprawie, którą jest informacja o groźbach jakie kierować miał pod adresem wnioskodawcy J. V. za zabójstwo A. J.. Nadto, raz jeszcze wskazał na potrzebę dokładnego datowania ukrycia zwłok ofiary.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie wnioskodawcy nie jest zasadne.

Przepis art. 545 § 3 k.p.k. przewiduje możliwość odmowy przyjęcia wniosku niepochodzącego od osoby wymienionej w § 2 art. 545 k.p.k. (obrońca lub pełnomocnik) bez wzywania do usunięcia jego braków formalnych, jeżeli z treści wniosku, w szczególności odwołującego się do okoliczności, które były już rozpoznawane w postępowaniu o wznowienie postępowania, wynika jego oczywista bezzasadność.

Uznanie wniosku o wznowienie za oczywiście bezzasadny będzie więc miało miejsce w sytuacjach, gdy w sposób oczywisty, rzucający się w oczy, wniosek taki oparty zostanie na innych podstawach niż te, które określone zostały w przepisach rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego lub też żadna ze wskazanych we wniosku okoliczności nie będzie się mieściła w katalogu przesłanek zawartych w art. 540 k.p.k., art. 540a k.p.k. lub art. 540b k.p.k. oraz gdy nie będzie wchodzić w grę działanie sądu z urzędu - art. 542 § 3 k.p.k. (tak: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2018 r., III KO 8/18). Decydująca jest sama treść wniosku o wznowienie, który może być oczywiście bezzasadny z różnych powodów.

Wydając zaskarżone postanowienie w dniu 22 grudnia 2021 r. Sąd Najwyższy trafnie uznał, że wskazane przez D. M. okoliczności nie uzasadniają wznowienia postępowania w sprawie, w szczególności zaś nie stanowią nowych, nieznanych dowodów w rozumieniu art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k. Podkreślił przy tym trafnie Sąd Najwyższy, że wznowienie postępowania możliwe jest jedynie w sytuacji, w której pojawią się nowe fakty lub dowody, które w sposób realny wskazują, iż zachodzi wysokie, a nie jakiegokolwiek prawdopodobieństwo, iż po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzednio wydanego, ten nadzwyczajny środek zaskarżenia może zostać uwzględniony.

Za trafne uznać należy w szczególności stwierdzenie, że samo odwołanie się w uzasadnieniu wniosku do oświadczenia przebywającego z wnioskodawcą w jednej celi G. F. nie spełnia wskazanych powyżej cech nowego dowodu, jest bowiem jedynie co najwyżej informacją o dowodzie, skoro G. F. nie został w ogóle przesłuchany, zaś dowodu z jego zeznań nie wolno zastępować treścią pism, zapisków lub notatek urzędowych. Nadto podawane w tym oświadczeniu

okoliczności spotkania we wrześniu 2002 r. osoby o imieniu A. (o którym przypomniał sobie G. F. w 2020 r. a więc po upływie 18 lat), która rysopisem odpowiada zdaniem wnioskodawcy pokrzywdzonej nie są tego rodzaju, że mogłyby wskazywać na wysokie prawdopodobieństwo dopuszczenia się pomyłki sądowej i wydania błędnego wyroku skutkującego niesłusznym przypisaniem skazanemu przestępstwa. Prawidłowa była ocena wyrażona przez Sąd Najwyższy, że treść tego oświadczenia musi być oceniana w kontekście materiałów prawomocnie zakończonej sprawy, w świetle których brak podstaw do przyjęcia, że z dużym prawdopodobieństwem w sprawie tej zapadł niesłuszny wyrok. Za prawidłowe uznać należało także stwierdzenie Sądu Najwyższego, że rozważania wnioskodawcy związane z tym, iż nie doszło do przesłuchania świadków „K. i A.” nie mogą stanowić podstawy do stwierdzenia ujawnienia się nowego dowodu w sprawie, lecz stanowią spekulacje wnioskodawcy.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że treść wniesionego zażalenia nie zawiera żadnych argumentów mających podważać prawidłowość wydanego przez Sąd Najwyższy postanowienia. W istocie treść zażalenia stanowi powtórzenie okoliczności, które zdaniem wnioskodawcy uzasadniają wznowienie postępowania. Nie odnoszą się bezpośrednio do treści ani uzasadnienia zaskarżonego postanowienia. W zażaleniu zawarto również przedstawione spekulatywnie alternatywne wersje zdarzeń, prezentowane wbrew ustaleniom przyjętym w prawomocnym wyroku, w których wskazuje się na możliwość popełnienia przestępstwa przez inne osoby. Wersje te przedstawione są przez wnioskodawcę wg. formuły: „Wysoki Sądzie, czy nie mogło być tak, że...” i zawierają rozważania o tym kto i w jaki sposób mógł dokonać przestępstwa, przy tym nie są one poparte żadnymi dowodami, czy informacjami obiektywnie weryfikowanymi, lecz stanowią formę spekulacji oderwanej od ustaleń niniejszej sprawy. Nie mogą zatem w sposób oczywisty przekonać o zasadności wniesionego zażalenia. Podobnie ocenić należy wskazanie, że brak możliwości dokładnego stwierdzenia jak długo nie żyje A. J. samoistnie rozrywa łańcuch poszlak w niniejszej sprawie. Należy uznać, że trafnie Sąd Najwyższy ocenił, iż nie jest to okoliczność wskazująca na istnienie nowych dowodów w rozumieniu art. 540 § 1 pkt. 2 lit. a k.p.k.

Prawidłowe jest zatem stanowisko Sądu Najwyższego, że wnioskodawca nie przedstawił argumentacji, która wskazywałaby, iż po wydaniu prawomocnego orzeczenia w sprawie ujawniły się nowe fakty lub dowody wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo jego czyn nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze (art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.). W sposób oczywisty podstawy wznowienia postępowania nie może stanowić samo subiektywne przekonanie wnioskodawcy o wadliwości i niepełności zgromadzonego i poddanego ocenie Sądów obu instancji materiału dowodowego oraz istnieniu innych alternatywnych wersji, nie popartych wszakże żadnymi dowodami, wskazujących na innego sprawcę przestępstwa.

Podsumowując stwierdzić należy, że w zażaleniu skarżący nie sformułował zarzutów, które zdołałyby podważyć trafność wskazanego wyżej postanowienia. W tym stanie rzeczy uznać należało, że zaskarżone postanowienie Sądu Najwyższego jest w pełni zasadne i jako takie należało utrzymać je w mocy.

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.